

første Gang, det optraadte i Historien i det 18de Aarhundrede, og som ikke er blevet mindsket siden, dette, at den Radikale er født med Troen paa, at han selv hører til de mest fremragende Aander, de dybeste og bedste Sjæle i Verden, og at alle andre, navnlig alle, der staar politisk talt til højre for den Radikale, er mere eller mindre Idioter, hvis ikke det, som værre er. Som sagt, dette kender jeg, det ved jeg alt sammen af mange Aars Erfaring, og derfor har en Radikal altid en vis Licens hos mig, der er givet ham en vis Margin, indenfor hvilken han har Lov til at udfolde dette medfødte hos ham, men derudover maa han heller ikke gerne komme. Det er det, det forekommer mig, det ærede Medlem Hr. Rode har gjort i Dag, baade i sine Udtalelser i Formiddags og i sine Udtalelser her i Aften. Naturligvis beror saadant noget i meget væsentlig Grad paa, hvad man kalder Tonen og Maaden, paa hvilken Tingen bliver sagt, og Toner og Maader lader sig nu en Gang ikke konstatere matematisk eller grafisk — jeg havde nær sagt, at det bedste Barometer derfor er egentlig den Grad af Irritation, man føler ved at maatte høre paa det. Den har været stærk hos mig. Det, som vi fra vor Side dadler, fik det ærede Medlem blæst op til noget stort, noget vældigt, et moralsk og intellektuelt Gennembrud. De har det jo altid stærkt, de Radikale, som de Herrer ved, stort skal det jo være, og her var altsaa Tale om et helt Gennembrud hos Befolkningen. Noget stort og betydningfuldt var dette Gennembrud, sagde den ærede Taler, det var Voldgifts- og Retstanken, som voksede med Arbejderkampen. Ud af Folkets brede Dyb, ud af dets rent umiddelbare kraftige moralske Opfattelse af dets Ret skulde altsaa Kravet være løftet op mod Ministeriet om snarest muligt, selv om det skulde ske gennem provisorisk Lov, at etablere en tvungen Voldgift. Jeg tror slet ikke, at dette Krav er kommet den Vej fra, og jeg vilde anse det for meget uheldigt, hvis en Udtalelse herom, der blev fremsat med hele den Vægt, som det ærede Medlem Hr. Rode er i Stand til at lægge i sine Udtalelser, naar han vil, fik Lov til at staa uimodsagt. Jeg ser i dette Gennembrud noget ganske andet. Jeg ser deri den endelig modne Frugt af en Politik, som har sat Blomster gennem mange Aar, fra de socialdemokratiske Føreres Side, og som det for øvrigt ikke er første Gang, jeg advarer imod her. Jo mere denne Frugt nærmer sig Modenhedsgraden, jo mere Socialdemokratiet faar Magt til at lade

den modnes, des mere maa der advares imod den, for den vil hverken komme Samfundet eller Arbejderne eller nogen Klasse overhovedet til gode, men tværtimod til Skade. Man maa advare imod, at man stadig søger at løse rent økonomiske Spørgsmaal, rene Arbejderspørgsmaal gennem Politikken. Det beror i Virkeligheden paa, at de Herrer socialdemokratiske Førere er i mærkelig Grad blottet for virkelig Arbejderpolitik. De har bestemte Slagord, som de opfanger nedefra og ganske mekanisk gentager. Lad mig blot nævne, f. Eks. et Ord af Hr. Socialministeren, der viser Forholdet. Socialministeren sagde, at han var ikke andet end Folkets Tjener. En Minister er ikke Folkets Tjener, en Minister er Folkets Leder; en Minister er det Organ, gennem hvilket ledende Tanker kommer, fra Folket eller ovenfra, og for saa vidt han erkender dem for rigtige og gode, bliver de udført, men Folkets Tjener er han ikke. Har man først taget sig Tjenerens Plads paa, ender man meget hurtigt i Lejetjenerens Skare, og det er ikke sundt for Politikken. Det har vist sig Gang efter Gang, at naar man stod overfor Løsningen af Spørgsmaal, som man ikke magtede, skød man dem fra sig og valgte saa den nemme Vej at gaa op i Rigsdagen og sige: Lad os lave det til Politik, lad os faa det gennemført her i Rigsdagen med dens Magt og Myndighed bag ved os. Og til syvende og sidst havner vi saa i dette, at man vil løse et saadant Problem gennem en Institution, som man etablerer ad provisorisk Vej, altsaa gennem foreløbig Lov. Saadan er det Institut, der søgtes skabt her, det er Begrundelsen for det. Man har været uden Kraft og Evne til at løse et Problem, og saa har man ønsket at stille hele Statsmagten bag ved sig, saaledes at man i givet Fald ved Hjælp af den skulde være i Stand til at føre en Løsning igennem, og det har man altsaa lavet om til, at et bredt Folke-Krav steg fra neden op imod Ministeriet, at der fandt et Gennembrud Sted ud fra Befolkningens Retsbevidsthed og moralske Bevidsthed. Men det er at forfalske det rent ud, og det gaar ikke an, at dette kommer til at staa uimodsagt, og det saa meget mindre, som jo Regeringen ikke har nøjedes med i Ministerraadet at drøfte denne Tanke indbyrdes; thi efter at det var overstaaet — og her maa jeg give andre ærede Talere Ret i, at det var en Lykke for Statsministeren, at han ikke kom til at gennemføre dette —, er det fra Ministeriet — de er jo de eneste, der kunde gøre det — gaaet til Pressen og er blevet publiceret, og ydermere har vi